0 BD

KBvG
KONINKLIJKE BEROEPSORGANISATIE VAN GERECHTSDEURWAARDERS

Secretariaat
Prinses Margriet-
plantsoen 49
2595 AM Den Haag

Telefoon
+31 (0)70 890 35 30

Fax
+31 (0)70 890 35 31

E-mail
kbvg@kbvg.nl

Internet
www.kbvg.nl

Kamer van Koophandel
27356362

BTW nr.
8101.34.809

ABN AMRO bank
51.07.21.664

ING bank
58.91.31.990

De Minister van Veiligheid en Justitie
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Den Haag, 9 januari 2015

Betreft : **Consultatie voorontwerp wetsvoorstel Invoeringswet tot aanpassing van de wetgeving aan en invoering van de Wet vereenvoudiging en digitalisering van het procesrecht en van de Wet vereenvoudiging en digitalisering van het procesrecht in hoger beroep en cassatie**

Uw kenmerk : 591319
Ons kenmerk : OJB/EK/902-0109

Excellentie,

1 *Inleiding*

1.1 Omdat de wetsvoorstellen met betrekking tot KEI diep ingrijpen in de dagelijkse praktijk van de gerechtsdeurwaarder hebben zij, zoals u weet, onze intense belangstelling. Uw voorontwerp voor de invoeringswet deelt in die interesse en hetzelfde geldt voor het ontwerp van het besluit digitalisering burgerlijk procesrecht en bestuursprocesrecht. In beide ontwerpen trekt u consequenties uit de wetsvoorstellen KEI. Gelet op hun onderling verband en de daaruit voortkomende samenhang van onze kritiek op de conceptvoorstellen hebben wij overwogen bij één document op beide ontwerpen te reageren. Zo is onze mening omtrent de voorgestelde wijziging van de Gerechtsdeurwaarderswet verbonden met ons standpunt ten aanzien van de procesinleiding en het oproepingsbericht, het stel van akten dat het conceptbesluit nader wil omranden.

1.2 Het zwaarste argument voor een concentratie van onze reacties lag hierin dat de gevolgen van de voorgestelde AMvB zo groot zijn dat zij die van de wet in formele zin vaak te boven gaan. Het nieuwe, bij artikel 816 Rv gegeven voorschrift is belangrijk maar betreft een aspect van één procedure. Voor de dagelijkse gang van zaken in de rechtspraktijk is van veel grotere betekenis dat het begrip *system-to-system* in de AMvB niet voorkomt en de nota van toelichting laconiek vermeldt dat de rechterlijke instanties de *system-to-system* koppeling fasegewijs beschikbaar zullen stellen na de inwerkingtreding van de Wet vereenvoudiging en digitalisering procesrecht, de daarmee samenhangende wetten en het besluit. Wij onderstrepen *laconiek*, omdat niets in de ontwerpen van de wet en het besluit en de daarop gegeven toelichtingen blijk geeft van het besef dat met het scheppen van deze ongelijktijdigheid de kiem voor de mislukking van KEI wordt gelegd. De gerechtsdeurwaarders dienen nu jaarlijks circa 400.000 dagvaardingen bij de gerechten in. Ook al zou het aantal langs elektronische weg door hen ingediende procesinleidingen straks lager zijn, omdat de wet de eiser een alternatief zal bieden, dan nog is het realistisch te verwachten dat het om ettelijke honderdduizenden zal gaan. Valt de volledige beschikbaarheid van de *system-to-system* koppeling niet samen met de inwerkingtreding van de KEI-wetten dan zouden deze zaken één voor één moeten worden ingediend via het portaal *Mijn Zaak*. Excellentie, dit kan niet! U kunt overtuigd zijn van de wil van de gerechtsdeurwaarders en hun koninklijke beroepsorganisatie om KEI mèt de rechterlijke instanties tot een succes te maken, maar deze splitsing van wet en instrument stelt de gerechtsdeurwaarders voor onoplosbare operationele problemen. De massaliteit van het aanbod eist de beschikbaarheid van een middel voor geautomatiseerd massaal transport van digitale bestanden.

1.3 Dat wij dit in de inleiding van onze reactie op het ontwerp van de invoeringswet aan de orde stellen moge illustreren hoezeer de voorgestelde aanpak ons bezighoudt en bezwaart. Ook andere gevolgen van de AMvB zijn groter dan bijvoorbeeld die van een reeks terminologische aanpassingen van het BW. De inkadering van procesinleiding op de wijze die de nota van toelichting omschrijft beïnvloedt de verdeling van taken en verantwoordelijkheden over de rechter enerzijds en de eisende partij en haar gemachtigde anderzijds.

1.4 Bundeling van beide reacties zou evenwel kunnen strijden met de goede orde van de internetconsultatie. Daarom bevat dit stuk, afgezien van de zojuist gemaakte stap terzijde, uitsluitend de reactie van de KBvG ten aanzien van de voorgestelde invoeringswet. Vriendelijk verzoeken wij u deze te lezen tegen de achtergrond van onze reactie op het conceptbesluit en omgekeerd, de laatste tegen het decor van de eerste.

2 *Beperking*

2.1 De invoeringswet betreft in hoofdzaak, zoals de toelichting ook vermeldt, de aanpassing van verscheidene procesrechtelijke bepalingen aan de termen die bij de wetsvoorstellen KEI zijn gekozen. Deze afstemming vindt niet alleen plaats in Rv - voor zover al niet door de KEI-voorstellen zelf veranderd - maar ook in vele andere wetten in formele zin. Wij zullen onze reactie beperken tot die veranderingen die naar onze verwachting zullen raken aan het werk van de gerechtsdeurwaarder en méér van hem, de schuldeiser en de schuldenaar zullen vergen dan gewenning aan een nieuw begrippenapparaat. De KBvG is van mening dat het voorstel soms leidt tot een verslechtering van de positie van de justitiabelen.

2.2 Tot de zojuist bedoelde veranderingen behoort stellig uw voorstel met betrekking tot het griffierecht dat de eiser na afstand van instantie verschuldigd blijft, een voorstel overigens dat ook in uw benadering gaat om meer dan een aanpassing van een term. Eveneens verderstrekkend is uw voorstel tot wijziging van artikel 816 Rv, dat betrekking heeft op de wijze waarop het verzoekschrift tot echtscheiding ter kennis van de andere echtgenoot wordt gebracht.

3 *Indeling*

3.1 Puntsgewijze bespreken wij eerst enkele afzonderlijke artikelen die onze aandacht trokken. Deze bespreking strekt zich uit tot Rv, het al genoemde artikel 816 inbegrepen, het BW en de Gerechtsdeurwaarderswet. Daarna maken wij enkele opmerkingen bij uw voorstel tot wijziging van de Wgbz.

3.2 Het ontwerp nummert de onderdelen van het voorstel tot aanpassing van wetgeving in de Romeinse cijfers I tot en met XCIII, samenloopbepalingen en nog te nummeren slotbepalingen daargelaten. Hieronder zullen wij volstaan met het noemen van het artikel ten aanzien waarvan u wijziging voorstelt.

4 *Rv*

4.1 **Artikel 438 Rv**

Hoewel dit artikel een procedurele regeling geeft, behoort het tot het Tweede Boek: *Van de gerechtelijke tenuitvoerlegging van vonnissen, beschikkingen en authentieke akten.* De hier aan rechtzoekenden geboden rechtsingangen worden straks beheerst door de nieuwe Derde Afdeling A van het Eerste Boek: *Algemene voorschriften voor procedures* en de nieuwe artikelen 111, 112, 113 en volgende Rv. Terecht bepaalt het herschreven derde lid van artikel 438 Rv reeds, naar wij begrijpen in afwijking van de algemene regel, dat in het daarin bedoelde geval - waarin de voorzieningenrechter de zaak naar de rechtbank verwijst - tegen de verweerder slechts verstek wordt verleend indien hij bij exploot tegen het uiterste tijdstip voor de volgende proceshandeling werd opgeroepen. Dit sluit praktisch uit dat de eiser de verweerder eerst informeel kan oproepen en aldus de beslechting van het executiegeschil kan vertragen. Niet wanneer informele oproeping niet tot verschijning van de verweerder heeft geleid, maar meteen moet hij zorgen dat de oproeping bij exploot geschiedt. De regelmatige afwikkeling van de executie is daar ten zeerste mee gediend. Doorgaans zal het immers de geëxecuteerde zijn die het geschil opwerpt. Zijn belang als eiser in het executiegeding loopt niet steeds parallel aan dat van de verweerder/executant. Deze laatste heeft belang bij snelle beslechting van het geschil en, indien de rechter niet in zijn nadeel beslist, spoedige vervolging van de executie. Dit geldt evenwel in gelijke mate voor de gewone rechtbankprocedure, bedoeld in het eerste lid, het kort geding van het tweede lid en het derdenverzet van het vijfde lid. Geen van de hier geboden procedures is louter procesrechtelijk van karakter, alle worden mee getekend door de executoriale context waarin zij worden aangespannen. De mogelijkheid van informele oproeping en het daar onlosmakelijk mee verbonden risico van vertraging èn van de procedure èn van de executie kan voor ten minste één der partijen zeer bezwaarlijk zijn. Het executiekortgeding, nu een bijzonder efficiënte rechtsgang, zou een chaotisch verloop kunnen krijgen als de rechter de eiser in kort geding kan toestaan zijn wederpartij eerst informeel op te roepen. Met klem bepleiten wij daarom een aanvulling van artikel 438 Rv in die zin, dat de in het eerste, tweede en vijfde lid bedoelde gedingen slechts aanhangig kunnen worden gemaakt onder directe toepassing van artikel 113 Rv, anders gezegd onder onmiddellijke inschakeling van de gerechtsdeurwaarder voor de betekening van het - de procesinleiding inhoudende - oproepingsbericht.

4.2 Artikel 463a Rv

Het ontwerp van het wetsvoorstel noemt dit niet. Te overwegen zou zijn de gelegenheid te baat te nemen dit wat hybride artikel te schrappen en de daarin geregelde stof onder te brengen in artikel 438 Rv. Een geschil over de veilconditiën, de wijze van verkoop of dag, uur en plaats daarvan is gewoon een executiegeschil. Het bij artikel 463a Rv voorziene verzoek contrasteert op vreemde wijze met de regeling van artikel 438 Rv, al neemt de literatuur wel aan dat het verzoek kan worden vervangen door een vordering in kort geding.[1] Recentelijk werd dit door de rechtspraak bevestigd.[2] Vooral nu het procesrecht verandert, is een samentrekking van de regels voor het executiegeschil in artikel 438 Rv dringend gewenst. Het recht van de gerechtsdeurwaarder een in artikel 463a Rv bedoeld geschil aan de rechter voor te leggen lost op in de eigensoortige regeling die het vierde lid van artikel 438 Rv hem reeds biedt.

4.3 Artikel 479r Rv

Kennelijk bij verschrijving staat in de laatste zinsnede ter wijziging van het tweede en het derde lid van nog een keer *exploit.*

4.4 Artikel 816 Rv

Het in dit artikel bedoelde verzoek kan ook betrekking hebben op andere scheidingszaken maar betreft in veel gevallen echtscheiding. Door de opbouw van de eerste volzin van het eerste lid slaat *doet* zowel op bezorgen als op betekenen. Naar wij evenwel begrijpen wordt hiermee aan informele bezorging zijdens de verzoekende echtgenoot niet een eis gesteld die artikel 112 Rv niet stelt. De ene echtgenoot kan het afschrift van de procesinleiding zelf bezorgen aan de andere. Dit is een verslechtering ten opzichte van de bestaande regeling. Niet noodzakelijkerwijs gaan de echtelieden ruziënd uit elkaar, maar soms is dit wel zo en ontaardt hun onenigheid in psychologische oorlogvoering of erger. Niet zelden is de spanning tussen beiden overduidelijk merkbaar als de gerechtsdeurwaarder komt om het verzoekschrift te betekenen. Een afschrift van de procesinleiding in de hand van een echtgenoot kan op een vervelende manier worden gebruikt. Wij menen dat het geen goed idee is, bezorging in alle gevallen mogelijk te maken. Bezorging in scheidingszaken kàn, wanneer ieder der echtgenoten een advocaat heeft en de advocaat van de één een afschrift van procesinleiding bij die van de ander bezorgt. Gebeurt dit met aller instemming, dan is het risico dat de andere echtgenoot niet tijdig een verweerschrift indient verwaarloosbaar. Vaak wonen de scheidende echtelieden nog in dezelfde woning. Bezorging van de procesinleiding door de ene echtgenoot zèlf dan wel een door hem aangewezen boodschapper aan de andere echtgenoot kan het conflict verhevigen. De komst van de onpartijdige gerechtsdeurwaarder, die de andere echtgenoot toelicht wat hem of haar te doen staat, kan een tegenovergesteld effect hebben. De *woningdelerregel* van artikel 57 Rv maakt dat de gerechtsdeurwaarder soms extra moeite zal doen de andere echtgenoot persoonlijk te spreken te krijgen. De bescherming die de wetgever de andere echtgenoot met deze regel wil geven is er bij bezorging uiteraard niet. Komt het stuk bij bezorging in handen van een huisgenoot, dan kan hij het achterhouden, al naar gelang van zijn sympathie met de ene dan wel de andere echtgenoot. Het geringste effect daarvan is wel dat de afwikkeling van de scheidingsprocedure wordt vertraagd, tot ergernis van ten minste één der strijdende partijen. Wij stellen u daarom voor, bezorging in scheidingszaken te beperken tot de zaken waarin beide partijen zich laten bijstaan door een advocaat.

---

[1] A.I.M. van Mierlo, in: *Groene Serie Burgerlijke Rechtsvordering*, Deventer: Kluwer 2015, art. 263a, aant. 2 (bijgewerkt tot 01-08-2002)

[2] Vonnis Rechtbank Noord-Holland 1 december 2014 ECLI:NL:RBNHO:2014:11364, waarbij de voorzieningenrechter besliste dat de openbare verkoop niet mag plaatsvinden in de woning van de eiser.

4.5 De overige voorstellen tot aanpassing van de terminologie van Rv geven ons geen aanleiding tot het maken van opmerkingen.

4.6 Voor de goede orde merken wij op dat in artikel 111 lid 2 Rv, wetsvoorstel KEI eerste aanleg, wordt verwezen naar artikel 140 lid 2 Rv. Die verwijzing klopt niet meer sinds de inwerkingtreding van de Veegwet Wgbz; het is nu lid 3.

5 BW

5.1 Artikel 1:27 BW

De vervangende zinsnede loopt nog niet goed. Een rechtbank is geen rechtsgebied. Wel zou bijvoorbeeld kunnen: ... *een verzoek indienen bij de rechtbank binnen het rechtsgebied waarvan de standplaats van de ambtenaar van de burgerlijke stand is gelegen.*

5.2 De overige voorstellen tot aanpassing van de terminologie van het BW geven ons geen aanleiding tot het maken van opmerkingen.

6 Gerechtsdeurwaarderswet

Artikel 2, eerste lid, onder a

In onze reactie op het ontwerp van het besluit digitalisering burgerlijk procesrecht en bestuursprocesrecht, dat onder meer de procesinleiding en het oproepingsbericht nader omlijst, zullen wij uiteenzetten wat naar onze mening de vorm van het in artikel 112 Rv respectievelijk artikel 113 Rv bedoelde exploot van de gerechtsdeurwaarder moet zijn. Wat ons nu voor ogen staat is een eenvormig model, dat wil zeggen een model voor een exploot dat gebruikt kan worden zowel wanneer de procesinleiding eerder bij het gerecht werd ingediend als wanneer de eiser zich daarmee tot de gerechtsdeurwaarder wendt, opdat deze de procesinleiding zal opnemen in het door hem op te stellen oproepingsbericht.

Vanzelfsprekend zal dit exploot de betekening van dat bericht omvatten. Dat kan niet wegnemen dat de kern van de ambtsverrichting - evenals trouwens die van de bezorging door de eiser zelf - zal zijn het oproepen van de verweerder om in het geding te verschijnen onder nauwkeurige aanzegging van de manier waarop hij kan verschijnen, niet alleen maar wel in het bijzonder wanneer hij in persoon kan verschijnen. Overigens zijn onze gedachten omtrent de vorm van het exploot niet uitgekristalliseerd. Om de ideeënvorming daarover te stimuleren organiseert de KBvG op 21 januari 2015 een expertmeeting waaraan ook deskundigen uit de rechterlijke macht, de advocatuur en de universitaire wereld zullen deelnemen.

Oproepen of een vervoeging daarvan en *oproeping* zijn nu in de wet gebruikte begrippen ter alternatieve aanduiding van wat de wet doorgaans *dagvaarden* of *dagvaarding* noemt. Voorbeelden bieden de artikelen 54 Rv, 116 Rv, 161 Rv, 170 Rv, 210 Rv en 211 Rv. Worden uw voorstellen tot wijziging van de terminologie van Rv en andere wetten gerealiseerd, dan zullen de termen *oproepen* en *oproeping* - soms uitgebreid tot *oproeping in rechte* - zeer veelvuldig in de wet zijn te vinden. Op p. 5 van uw toelichting wijdt u een beschouwing aan deze aanpassing.

Steeds waar *oproepen* in de wet straks ziet op het uitbrengen van een klemmende, niet zonder rechtsgevolg negeerbare uitnodiging om voor de overheidsrechter te verschijnen, doelt de wet op een ambtelijk handelen van de gerechtsdeurwaarder. Het oproepen van de verweerder ter effectuering van het oproepingsbericht, bij het exploot waarbij hem dat bericht wordt betekend, valt daaronder. *Oproepen* is daarom een passende verzamelterm, met dien verstande dat dit werkwoord vanzelfsprekend moet kunnen worden vervoegd of met een synoniem belegd.

Wij stellen u daarom voor *dagvaardingen* te vervangen door *oproepingen*. Artikel 2 lid 1 tot en met onderdeel a gaat dan luiden:

> *De gerechtsdeurwaarder is een openbaar ambtenaar, belast met de taken die bij of krachtens de wet, al dan niet met uitsluiting van ieder ander, aan deurwaarders onderscheidenlijk gerechtsdeurwaarders zijn opgedragen of voorbehouden. De gerechtsdeurwaarder is in het bijzonder belast met:*
> *a. het doen van oproepingen en andere betekeningen, behorende tot de rechtsingang of de instructie van gedingen.*

De mogelijkheid dat de wet de gerechtsdeurwaarder een taak niet exclusief opdraagt wordt onder KEI verwerkelijkt doordat de eiser de verweerder ook zelf mag oproepen om in het geding te verschijnen.

Op p.1 van de memorie van toelichting kondigt u de separate aanpassing van lagere regelgeving aan. Daarbij zal vanzelfsprekend de wijziging van het Besluit tarieven ambtshandelingen gerechtsdeurwaarders (Btag) aan de orde komen. Van de in dit besluit opgesomde exploten vertoont de dagvaarding de meeste overeenkomst met het nieuwe, ingevolge artikel 112 of 113 Rv uit te brengen exploot. Zowel nu als straks immers brengt de gerechtsdeurwaarder in de uitoefening van zijn ambt de materiële en de formele elementen van eisers rechtsactie samen en roept hij de verweerder op om in rechte verschijnen. Het verschil met de dagvaarding zal zijn dat het bewijsstuk van zijn ambtshandeling straks gelaagd zal zijn, namelijk de drie door de wet onderscheiden bestanddelen zal kennen: de procesinleiding, die - in uw woorden, p. 4 van de memorie - de in het exclusieve domein van partijen liggende gegevens bevat, het oproepingsbericht dat de verweerder informeert en alarmeert en dat doende ook de eiser inlicht omtrent de uiterste dag waarop zijn wederpartij een verweerschrift kan indienen, en het exploot van betekening van het oproepingsbericht en van oproeping van de verweerder om uiterlijk op de door de eiser bij de procesinleiding gekozen laatste dag in de procedure te verschijnen. Vooruitlopend op de volgende ronde van terminologische aanpassingen geven wij u daarom in overweging, in artikel 2 onderdeel a. Btag de woorden *dagvaarding, oproeping of aanzegging die het geding inleidt* te vervangen door: *oproeping in een vorderingsprocedure* en in onderdeel c. de woorden *betekening van een verzoekschrift met oproeping om in rechte te verschijnen* te vervangen door: *betekening van een procesinleiding met oproeping om in een verzoekprocedure te verschijnen.*

7 *Wgbz*

7.1 De voorstellen tot aanpassing van de terminologie van de Wgbz geven ons geen aanleiding tot het maken van opmerkingen.

7.2 Artikel 11 Wgbz

De KBvG heeft ernstige bedenking tegen de regeling die erop neer komt dat de eiser na tijdige intrekking van de zaak één derde van het gewone griffierecht verschuldigd blijft. Dat de wet dit koppelt aan het schriftelijk doen van afstand van de instantie voordat de verweerder in de procedure is verschenen of uiterlijk in de procedure had kunnen verschijnen, is een kwestie van terminologie. Het doet niets af aan de wrangheid van het feit dat wetgeving die tot stand komt onder de vlag van *Kwaliteit en Innovatie rechtspraak* en *van vereenvoudiging en digitalisering van procesrecht* leidt tot aanzienlijk hogere kosten voor de rechtzoekende. Zoals bekend kan de dagvaarding nu tot aan de roldatum worden ingetrokken, zonder dat de eiser griffierecht verschuldigd is geworden. Heeft hij het griffierecht al betaald, dan wordt hem dat na de intrekking à 100% gerestitueerd. Vergeleken met de bestaande regeling is de nieuwe regeling uiterst schadelijk voor beide partijen.

De rechtzoekende is degene die de tussenkomst van de overheid inroept omdat hij een onderlinge kwestie met een medeburger niet op eigen kracht heeft kunnen oplossen, nauwkeuriger: dat misschien wel had gekund, als hij de macht van de sterkste had laten gelden, maar dat niet mocht omdat een beschaafde samenleving nu eenmaal geen eigenrichting kan dulden. De voor de hand liggende opstelling van een overheid in haar wetgevende en uitvoerende macht zou zijn, dat zij haar rechterlijke macht uit de algemene middelen betaalt. Frankrijk mag hier als lichtend voorbeeld worden genoemd.[3]

De eerste die door de nieuwe regeling wordt getroffen is de eiser. Hij betaalt het griffierecht aan de griffier. Hij doet dat evenwel met de intentie en de verwachting dat hij het door hem betaalde griffierecht op de verweerder zal kunnen verhalen. Die verwachting is in zoverre gerechtvaardigd dat de rechter bij een vonnis waarbij eisers vordering wordt toegewezen het griffierecht als onderdeel van de proceskosten ten laste van de verweerder pleegt te laten komen. De eiser financiert, maar wentelt af, zodat ten slotte de verweerder de last van het griffierecht zal dragen.

Er is weinig verbeeldingskracht nodig om te voorzien hoe het straks zal gaan in de zaken die vóór verschijning worden afgedaan: de eiser zal geen afstand van de instantie willen dan nadat de verweerder ook het niet te restitueren deel van het griffierecht heeft vergoed. Het gevolg daarvan voor de verweerders laat zich met een eenvoudige berekening illustreren:

> *Op dit moment worden er circa 40.000 dagvaardingen voor de eerste zittingsdag ingetrokken. In de huidige situatie is er dan nog geen griffierecht betaald, immers naar de geldende regel nog niet verschuldigd. Stel het gemiddelde griffierecht voor een vergelijkbare categorie onder de nieuwe wet op € 300,00 per zaak. Niet gerestitueerd*

---

[3] Frankrijk kende nog een griffierecht van € 35,00 ter wering van bagatelzaken. Met ingang van 1 januari 2014 is dit afgeschaft. LOI n°2013-1278 du 29 décembre 2013 - Article 128.

aan de eisers en dus afgewenteld op de verweerders wordt dan 1/3 x € 300,00 = € 100,00 x 40.000 = € 4.000.000,00.

Deze berekening gaat uit van de *ideale* situatie dat het aantal in te trekken zaken gelijk blijft. Waarschijnlijker is echter dat bij een overigens gelijkblijvend zaakaanbod minder verweerders, lees: schuldenaren, de zaak voor de kritieke datum zullen kunnen afdoen, simpelweg omdat zij de bijkomende kostenpost niet kunnen opbrengen. Bijgevolg zullen zij worden verwezen in het volle bedrag aan griffierecht, dat de eisers weer bij wege van executie op hen zullen willen verhalen. Zo draagt het nieuwe systeem bij aan de neerwaartse spiraal van een problematische schuldenlast waarin veel schuldenaren verzeild zijn geraakt. Het is frappant, dat terwijl deze reactie werd geconcipieerd de overheid onder andere gezichtshoek naar hen kijkend een voorontwerp van de wet Modernisering beslagverbod roerende zaken ter consultatie uitzette. Nieuwe matigheid na vonnis kan stellig problemen voorkomen of beperken, maar minstens zo effectief zou het zijn wanneer de overheid schuldenaren die hun schuld voor de dag van verschijning willen betalen niet extra zou belasten.

U motiveert de regel dat terugbetaling niet zal plaatsvinden tot het volle betaalde bedrag hiermee dat eenieder die een procedure aanhangig maakt, griffierecht verschuldigd zal zijn als bijdrage in de maatschappelijke kosten van de rechtspraak; p. 14 van uw toelichting. Afgezien daarvan dat dit verre van vanzelfsprekend is, zie het Franse voorbeeld, gaat het in de zaken waar wij hierboven uw aandacht voor vragen, niet om een bijdrage in de kosten van de rechtspraak maar om een heffing die een veelvoud is van de kostprijs van de rechtspraak. Als deze zaken niet waren ingetrokken zouden zij tot een verstekvonnis hebben geleid. Volgens de laatstelijk gepubliceerde cijfers bedraagt de kostprijs daarvan in kantonzaken € 11,00,[4] terwijl het in de zaken waar wij hier over spreken niet tot een verstekvonnis komt. Zelfs bij een opbrengst van één derde van het gewone griffierecht vormen deze zaken een aanmerkelijke winstbron voor de overheid.

Een ander argument ontleent u hieraan dat een gedeeltelijke, onomkeerbare betaling van het griffierecht nodig is om tegenwicht te bieden aan de aanzuigende werking die informele bezorging in de nieuwe basisprocedure kan hebben; eveneens p. 14 van uw toelichting, waar u verder stelt: *Het wordt immers relatief eenvoudig en goedkoop een procedure te starten door middel van het indienen van een procesinleiding en het vervolgens verkregen oproepingsbericht informeel te bezorgen bij de wederpartij. De eiser heeft dan geen kosten voor het inschakelen van een deurwaarder. Wanneer bijvoorbeeld een schuldeiser geheel kosteloos afstand zou kunnen doen van een reeds gestarte incassoprocedure, dan zou hij het oproepingsbericht (als*

---

[4] N.E. de Heer-de Lange, B.J. Diephuis en R.J.J. Eshuis (red.) in: *Rechtspleging Civiel en Bestuur 2012* (Justitie in statistiek), web update WODC en Raad voor de Rechtspraak, Tabellen Rechtspleging Civiel en Bestuur 2013 https://www.wodc.nl/onderzoek/cijfers-en-prognoses/rechtspleging-civiel-en-bestuur/#paragraph1; tabel 7.15

formeel processtuk afkomstig van de gerechten) als pressiemiddel kunnen gebruiken, zonder de bedoeling te hebben om de procedure daadwerkelijk te voeren. Treffend verwoordt u hier een rechtsstatelijk bezwaar dat de KBvG in de consultatieronde aangaande KEI eerste aanleg heeft genoemd: de schuldeiser kan het van het gerecht afkomstige oproepingsbericht als pressiemiddel gebruiken. Dat kan hij evengoed als hij een gematigd bedrag aan griffierecht moet betalen. Het bezwaar is inherent aan de beslissing om nadat Justitia het zwaard ter hand heeft genomen, het heft daarvan in handen te geven van de schuldeiser zelf. Heffing van één derde van het tabelbedrag kan dat bezwaar hoogstens enigermate temperen. Ver boven dit alles stijgt uit dat een overheid die eigenrichting onder burgers wil weren niet behoort te klagen over de aanzuigende werking van het beschaafde alternatief: de tussenkomst van haar rechterlijke macht.

Wij verzoeken u vriendelijk uw voorstel met betrekking de blijvende heffing van griffierecht na afstand van instantie in heroverweging te nemen en niet in uw definitief voorstel voor de Invoeringswet op te nemen.

8 Publicatie

Onze reactie mag openbaar zijn.

Hoogachtend,
Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders

i.o.

Mr. O.J. Boeder
Portefeuillehouder Ambtsuitoefening KBvG